

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 495/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2016 predbežne prerokoval sťažnosť doc. akad. sochára [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpení advokátom [REDACTED], vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Co 181/2011 z 18. apríla 2013 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 380/2014 z 27. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť doc. akad. sochára [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júna 2016 doručená sťažnosť doc. akad. sochára [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 181/2011 z 18. apríla 2013 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 380/2014 z 27. januára 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou doručenu Okresnému súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) domáhali určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Okresný súd v uvedenej veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 44 C 189/2007 zo 16. februára 2012 (ďalej aj „rozsudok súdu prvého stupňa“), ktorým žalobe sťažovateľov vyhovel a určil, že sťažovatelia sú vlastníci predmetných nehnuteľností. Proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa podali odporcovia odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu sťažovateľov zamietol. Sťažovatelia nespokojní s napadnutým rozsudkom krajského súdu podali proti nemu dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že dovolanie sťažovateľ zamietol.

Sťažovatelia v sťažnosti namietajú, že krajský súd, ako aj najvyšší súd ich vec nesprávne právne posúdili, keď vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu tvrdili, že odvolací súd nemal vytvorené podmienky na zmenu rozhodnutia, pretože *„odvolací súd na verejných zasadnutiach len oboznámil obsah spisu, zo svojej iniciatívy zadovážil dôkazy zo spisu Čd 10633/30 Okresného súdu Bratislava, ktorý nielenže žiadna procesná strana nenavrhol, ale nemá žiadnu výpovednú hodnotu ku sporným otázkam sporu a rozhodnutie zmenil“*. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu sťažovatelia namietali a nesúhlasili s právnym posúdením ich veci, ktorý údajne nerešpektoval ich vlastníctvo. Sťažovatelia z tohto dôvodu označili aj napadnutý rozsudok najvyššieho súdu za porušujúci ich označené práva.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie ich označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, uvedené rozhodnutia všeobecných súdov zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu

verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

1. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať označený napadnutý rozsudok krajského súdu, keďže ho už meritórne preskúmal na základe dovolania najvyšší súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľom ochranu ich právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej k napadnutému rozsudku krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014) odmietol.

2.1 Sťažovatelia vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu predovšetkým namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podstata ich argumentácie spočíva v námietke nedostatočného a arbitrárneho odôvodnenia napadnutého rozsudku.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Námietku sťažovateľov týkajúcu sa arbitrárnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia najvyššieho súdu uvedená v odôvodnení napadnutého rozsudku je dostatočná. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovatelia majú na celú vec odlišný názor a s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nesúhlasia. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označených práv sťažovateľov.

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, najvyšší súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o nároku sťažovateľov, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v danom prípade žalobe sťažovateľov vyhovieť nemohol. Z vykonaného dokazovania považoval totiž najvyšší súd za preukázané, že v posudzovanej veci sťažovatelia neboli s ohľadom na všetky okolnosti dobromyseľní, preto vlastnícke právo nemohli nadobudnúť ani vydržaním. Ústavný súd konštatuje, že miera interpretácie ustanovení týkajúcich sa vydržania a jeho podmienok v kontexte vykonaného dokazovania je adekvátne a rešpektujúca predmetnú právnu úpravu. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľov s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť sťažovateľov v časti, v ktorej namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, považujúc ju za arbitrárnu, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2.2 Sťažovatelia namietali aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že označené práva sú právami hmotnej povahy.

Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením práv hmotnej povahy poukazuje na zistenia všeobecných súdov v danej veci, a to skutočnosť konštatovanú už súdom prvého stupňa, že sťažovatelia nemohli nadobudnúť od svojho právneho predchodcu pána [REDAKOVANÉ] nehnuteľnosti v celku, tak ako tvrdili, pretože pán [REDAKOVANÉ] nebol výlučným vlastníkom spornej parcely č. [REDAKOVANÉ]. Napriek uvedenému sťažovatelia sa za predpokladu dobromyseľnosti s ohľadom na všetky okolnosti prípadu mohli stať po uplynutí vydržacej lehoty vlastníkmi sporných nehnuteľností. Krajský súd a následne aj najvyšší súd však dospeli k akceptovateľnému záveru o nedostatku dobromyseľnosti s poukazom na spochybnenie dobromyseľnosti sťažovateľov už pri vstupe do držby, keď krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku uviedol, že „... *právni predchodcovia boli vedení ako vlastníci spornej nehnuteľnosti v Pozemkovej knihe a sú doteraz vedení ako vlastníci spornej (sporných) nehnuteľnosti, by v prípadnom určení (spoluvlastníctva) k predmetnej nehnuteľnosti ani nemohli byť úspešní z dôvodu, že boli po celý čas vedení a sú vedení ako spoluvlastníci spornej nehnuteľnosti*“. Najvyšší súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku uviedol, že odvolací súd «... *náležite, zisteným skutočnostiam zodpovedajúcim spôsobom ustálil, že právni predchodcovia odporkýň „už v roku 1983“ (teda v podľa navrhovateľov rozhodujúcom období) spochybnili výlučné vlastníctvo navrhovateľov.*

Na č. l. 196 spisu súdu prvého stupňa je založená kópia záznamu napísaného na MNV [REDAKOVANÉ] 14. novembra 1983 o rokovaní o žiadosti právnych predchodcov odporkýň „o usporiadanie pomerov v spoločnom dvore na [REDAKOVANÉ] ulici č. [REDAKOVANÉ], konaného za prítomnosti navrhovateľov a tajomníka MNV. Zo záznamu okrem iného vyplýva, že „na základe uvedených údajov (rozumej údajov prednesených a dokladovaných účastníkmi rokovania; poznámka dovolacieho súdu) MNV nie je kompetentný rozhodovať o vlastníctve resp. spoluvlastníctve parc. č. [REDAKOVANÉ] (spoločného dvora), pretože na jednom výpise z pozemkovej knihy je uvedený vlastník [REDAKOVANÉ] v celosti ako bývalý vlastník a na druhom výpise sú vedení ako spoluvlastníci

manž. [REDAKOVANÉ] a preto doporučuje, aby sa rodina [REDAKOVANÉ] domáhala svojho práva cestou príslušného súdu alebo geodézie“. Aj podľa dovolacieho súdu poukaz právnych predchodcov pri tomto rokovaní na výpis z pozemkovej knihy, svedčiaci o ich spoluvlastníctve k sporným nehnuteľnostiam je nepochybne objektívne spôsobilý spochybníť dobromyseľnosť navrhovateľov v tom, že sú ich výlučnými vlastníkmi.». Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia sa mylne domnievali, že napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu došlo k neudržateľnému zásahu do ich vlastníckeho práva, pretože v skutočnosti sa sťažovatelia výlučnými vlastníkmi sporných nehnuteľností nikdy nestali a absencia dobromyseľnosti sťažovateľov minimálne od roku 1983 im bránila nadobudnúť tieto nehnuteľnosti vydržaním, preto v okolnostiach prípadu deklaratórnym rozsudkom v ich veci nemohlo dôjsť k porušeniu ich hmotných práv.

Keďže ústavný súd relevantnú súvislosť medzi namietanými právami hmotnej povahy a rozsudkom najvyššieho súdu nezistil, sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec dôvodov odmietnutia ústavný súd v súvislosti s námietkou sťažovateľov, že krajský súd bez riadneho opakovania dokazovania v potrebnom rozsahu dospel k opačnému záveru ako okresný súd a zo svojej iniciatívy zadovážil dôkazy zo spisu sp. zn. Čd 10633/30 Okresného súdu Bratislava, ktoré žiadna zo strán nenavrhla, ústavný súd poukazuje na to, že už z odôvodnenia rozsudku okresného súdu v ich veci sa uvádza, že „z vykonaného dokazovania, najmä listín Č.d. [REDAKOVANÉ]...“. Vychádzajúc z uvedeného je potrebné urobiť záver, že sťažovatelia v rozpore s obsahom rozsudku okresného súdu tvrdia opak, a to že krajský súd z vlastnej iniciatívy zadovážil dôkazy z predmetného spisu. V tejto súvislosti je ďalej potrebné dodať, že krajský súd nedospel k iným skutkovým záverom na základe vykonaného dokazovania ako okresný súd, ale zo skutkových záverov vyvodil odlišný právny záver, preto argumentácia sťažovateľov týkajúca sa potreby opakovania dokazovania je v okolnostiach veci nenáležitá.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016